

VALTUUSTOALOITE

Mielenterveysvaikutusten arviointi (MIVA) vakiinnutettava osaksi päätöksentekoa

Erilaiset elämäntilanteet ja monista muun muassa taloudellisista, sosiaalisista ja terveydellisistä tekijöistä johtuvat elämisen mahdollisuudet muodostavat yksilöllisiä olosuhteita, jotka sekä tukevat että haastavat ihmisten mielenterveyttä eri tavoin. Kunnallisella päätöksenteolla vaikutetaan eritoten näihin kuntalaisten elämisen mahdollisuuksiin - kaikkien tekemiemme päätösten voidaan siis ajatella vaikuttavan kuntalaisten hyvinvointiin joko myönteisesti tai kielteisesti. Viimeistään koronapandemian aiheuttama lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden kriisiytyminen selkeästi tarpeen arvioida päätösten mielenterveysvaikutuksia sekä tarvittaessa varautua niihin ennalta.

Valitettavan suuri osa mielenterveystyöhön käytetyistä rahoista menee nykyisellään ongelmien korjaamiseen. Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt ovat viime vuosina nousseet työkyvyttömyyseläkkeiden suurimmaksi yksittäiseksi perusteeksi ja mielenterveysongelmien on arvioitu aiheuttavan jopa yhdentoista miljardin laskun yhteiskunnalle vuosittain (OECD 2018). Arvioimalla ennalta kunnallisen päätöksenteon vaikutuksia kuntalaisten mielenterveydelle voimme välttää sekä inhimillistä kärsimystä että kasvavia kustannuksia.

Me allekirjoittaneet esitämmekin, että Tampereen kaupunki ryhtyy tekemään päätöksenteon taustaksi systemaattisesti mielenterveysvaikutusten arvioinnin. Mielenterveyden ongelmien suhteen erityisessä riskissä olevat - kuten köyhyydestä tai päihdeongelmista kärsivät, rasismia kokevat sekä sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kuuluvat tamperelaiset - on syytä ottaa arvioinnissa erikseen huomioon. Arviointi tulee tehdä aina, kun on perusteita olettaa valmisteltavan päätöksen vaikuttavan kuntalaisten arkeen.

Mielenterveysvaikutusten arviointi on hyvää tiedolla johtamista: se helpottaa eri päätösvaihtoehtojen vertailua ja helpottaa resurssien suuntaamista siten, että toiminta on pitkäällä tähtäimellä niin sosiaalisesti kuin taloudellisestikin kestäväää.

Tampereella 17.05.2021

Kukka Kunnari

Muut allekirjoitukset:

Milka Hanhela

Sinikka Torkkola

Mikko Aaltonen

Ulla-Leena Alppi

Noora Tapio

Johanna Loukaskorpi

Henri Backman

Kirsi Kaivonen

Jaakko Mustakallio

Ari Wigelius

Olga Haapa-aho